



danske
ERHVERVSSKOLER

DANSKE
REGIONER



Fælles udspil fra Danske Regioner og Danske Erhvervsskoler

Flere unge skal gennemføre en erhvervsuddannelse

Der er i dag en lang række samarbejder mellem regioner og de enkelte erhvervsskoler. Samarbejdet er intensiveret på baggrund af den faldende søgning til erhvervsuddannelserne med det formål at styrke kvaliteten og søgningen til erhvervsuddannelserne. Med dette samarbejdsblad ønsker Danske Regioner og Danske Erhvervsskoler at understøtte samarbejdet mellem regioner og erhvervsskoler. Med udgangspunkt i de fælles synspunkter vil de to foreninger desuden styrke samarbejdet og tage konkrete initiativer.

Danmark har brug for højt kvalificeret arbejdskraft. Derfor er det en udfordring, at den faldende søgning til erhvervsuddannelserne fortsætter. Søgningen til erhvervsuddannelser er gået tilbage med 11 procentpoint på 11 år. I 2001 ønskede 31,7 procent af en årgang en erhvervsuddannelse, og i år er det kun 20,4 procent.

Udviklingen skal vendes og flere skal fremover gennemføre en erhvervsuddannelse. Dels fordi, der ifølge prognoser forventes at mangle 30.000 faglærte i 2020. Mangel på faglært arbejdskraft kan blive en barriere for virksomhedernes produktivitet og konkurrenceevne og dermed for væksten. Dels fordi erhvervsuddannelserne spiller en vigtig rolle for at nå målsætningen om, at 95 procent af en ungdomsårgang skal gennemføre en ungdomsuddannelse.

Danske Regioner og Danske Erhvervsskoler er derfor enige om en række indsatsområder, der skal bidrage til øget søgning til og reduktion af frafald på erhvervsuddannelserne.

1. Erhvervsuddannelsernes faglige niveau bør hæves

Det indebærer et løft af undervisningsmetoder og pædagogik og bedre muligheder for faglig specialisering, herunder også styrkede indsatser for talenterne. Specialisering og talentindsatser kan også bidrage til øget vækst ved at videreudvikle uddannelser og fag, så de uddannede i højere grad matcher virksomhedernes behov.

2. Der er behov for en systematisk praktikpladsindsats

Jagten på praktikpladser bør styrkes og i højere grad målrettes virksomheder i geografiske områder og brancher i vækst.

3. Erhvervsskolerne kan styrke deres rolle i vækstdagsordenen

Gennem erhvervsskolernes viden om og tætte samarbejde med erhvervslivet, kan der i højere grad skabes forretningsudvikling og innovation i især små og mellemstore virksomheder.

4. Øget samarbejde og dialog skal medvirke til at indfri målsætningen om, at 95 procent af en ungdomsårgang skal gennemføre en ungdomsuddannelse

Et tættere samarbejde mellem uddannelsesinstitutioner, regioner, arbejdsmarkedets parter, vejledningscentre, jobcentre m.fl. kan sikre en sammenhængende indsats for unge og voksne ved at skabe bedre muligheder for overgange mellem uddannelser og mellem systemer. Der bør også i samarbejdet være en stærkere dialog om en bredere geografisk uddannelsesdækning.

Danske Regioner og Danske Erhvervsskoler vil styrke samarbejdet inden for de områder, der uddybes nedenfor.

Erhvervsuddannelsernes faglige niveau bør hæves

Det er en forudsætning for vækst, at der er et godt match mellem udbud af uddannelser og de kvalifikationer, som virksomhederne har brug for. 80 procent af alle faglærte bor og arbejder fortsat i den region, de har uddannet sig i, 10 år efter uddannelsen er afsluttet. Skolerne uddanner således overvejende til det omkringliggende erhvervsliv. Der kan derfor med fordel tages udgangspunkt i de regionale erhvervsmæssige styrkepositioner og fremtidens væksterhverv, når der skal foretages offensive satsninger og specialiseringer. Enkelte skoler kan vælge at specialisere sig inden for specifikke fag, der adskiller sig fra andre skoler. Der er udviklet forsøg med centres of excellence. Erfaringer fra disse kan anvendes og udvides til andre steder og fag.

Der er behov for en styrket lokal, regional og national dialog om udvikling af uddannelser, fag og toninger mellem uddannelsesinstitutioner, erhvervsliv, faglige udvalg mv.

Gode erfaringer om undervisningsmetoder, -former og -pædagogikker kan med fordel også udbredes. Dette er et indsatsområde i de regionale vækstpartnerskaber med regeringen.

Et fagligt løft kan også bidrage til at udvikle og udfordre talenterne på erhvervsuddannelserne. Talenterne kan indgå i supplerende programmer, konkurrencer og øvrige tiltag, eksempelvis med virksomheder eller videregående uddannelser, der kan stimulere og dygtiggøre eleverne yderligere.

Der er i dag få adgangskrav til elever på erhvervsuddannelserne. Skolerne skal både håndtere de elever, der kommer med meget stærke forudsætninger for at uddanne sig og dem, som ikke har gode forudsætninger. Erhvervsuddannelserne har således gennem en årrække fået et ry for at være et tilbud til de svagere elever. Erhvervsuddannelserne har derfor brug for et bedre omdømme.

Behov for en systematisk praktikpladsindsats

Der er behov for en systematisk praktikpladsopsøgende indsats rettet mod områder og brancher i vækst, og især overfor private virksomheder, der ikke er praktikpladsgodkendte. I Region Hovedstaden er der 18.000 virksomheder, som ikke er praktikpladsgodkendte. Det er desuden nødvendigt, at skolerne gør mere for at forberede eleverne på mødet med virksomhederne og forbereder virksomhederne på læringsforpligtigelsen overfor eleven.

I 2010 iværksatte Region Nordjylland i samarbejde med de nordjyske erhvervsskoler en ekstraordinær indsats for at skaffe flere praktikpladser. Der blev gennemført en brandingkampagne i de nordjyske medier rettet mod virksomheder, samt foretaget en direkte opsøgende kontakt til nordjyske virksomheder. Kontakten til virksomhederne blev foretaget af et konsulentfirma, der ringede rundt til mere end 6.000 ikke-praktikgodkendte virksomheder. Virksomhederne fik derigennem tilbud om et uforpligtende besøg af en konsulent fra en af de nordjyske erhvervsskoler, hvor de kunne høre om mulighederne for at indgå en aftale om virksomhedspraktik. Der blev også etableret en jobportal på nettet, hvor elever kunne lægge deres profiler ind, som virksomhederne kunne søge i.

Resultatet var, at der i Region Nordjylland var en vækst på 28 procent i antallet af indgåede aftaler i forhold til året før. Der blev således indgået 4.263 praktikaftaler mod 3.347 året før. Sådanne indsatser kan med fordel bredes ud til andre dele af landet.

Skolerne kan desuden styrke samarbejdet om koordineringen af delepraktikker, skolepraktikker mv. da ikke alle skoler formodes at kunne udbyde skolepraktik af høj kvalitet inden for alle fag.

Erhvervsrettede uddannelser styrker vækstdagsordenen

Behovet for øget produktivitet og vækst fordrer, at alle centrale aktører bidrager til at styrke innovationsevnen. Den viden, der er i erhvervslivet og på uddannelserne, og som kan bidrage til øget innovation og forretningsudvikling, bør udnyttes bedre.

Det kræver et systematisk samarbejde mellem uddannelsesinstitutioner og erhvervsliv. Et bidrag til samarbejdet er de netop indgåede vækstpartnerskaber mellem de regionale vækstfora og regeringen. Heri er det aftalt at arbejde for at fremme etableringen af partnerskaber mellem erhvervsskoler, virksomheder og GTS-institutioner på initiativ ved vækstforum.

De erhvervsrettede uddannelser kan for det første styrke virksomhedernes produktivitet gennem kompetenceudvikling af medarbejdere. På de områder, hvor de har specialiseret sig, kan de også levere viden om de nyeste metoder og værktøjer til virksomhederne.

For det andet skal viden og praksis om entreprenørskab og innovation i højere grad indarbejdes i erhvervsuddannelserne. En analyse af Mandag Morgen viser, at det kun er 12 procent af eleverne på erhvervsuddannelserne, der har modtaget undervisning i entreprenørskab. På de erhvervsgymnasiale uddannelser er det over 80 procent af eleverne, mens det på almene gymnasier er fire procent. På erhvervsakademierne er det 22 procent.

For det tredje kan flere uddannelsesinstitutioner understøtte iværksættere, så flere bliver vækstiværksættere. Uddannelsesinstitutionerne kan stille faciliteter til rådighed og guide eleverne videre i erhvervsfremmesystemet, så de kan få god vejledning fra start. Der er derfor behov for en dialog mellem vækstfora og erhvervsfremmesystemet på den ene side og uddannelserne på den anden side om, på hvilken måde de erhvervsrettede uddannelser konkret kan bidrage til væksten. Denne dialog er påbegyndt i bl.a. Region Midtjylland og i Region Hovedstaden er en taskforce etableret, der netop skal kortlægge og udvikle disse muligheder.

Erhvervsskolernes hovedopgave er dog fortsat at sikre, at eleverne har den nyeste viden og tekniske kundskaber, når de som faglærte kommer ud i erhvervslivet.

Øget samarbejde og dialog skal medvirke til at indfri målsætningen om, at 95 procent af en ungdomsårgang skal gennemføre en ungdomsuddannelse

Et tættere samarbejde mellem uddannelsesinstitutioner og centrale aktører kan bidrage til:

- a) En sammenhængende indsats for unge og voksne, der går på tværs af sektorer
- b) Styrket brobygning fra grundskole til erhvervsuddannelse
- c) En bredere geografisk uddannelsesdækning

En sammenhængende indsats for unge og voksne, der går på tværs af sektorer

For unge, ledige og frafaldstruede er der behov for en målrettet og håndholdt indsats, der går på tværs af uddannelses- og beskæftigelsesaktører. De unge må ikke havne mellem to stole, men skal guides til det rette tilbud. De unge skal endvidere være uddannelsesparate, når de påbegynder en uddannelse. Det forudsætter et tæt samarbejde mellem vejledningscentre, skoler, jobcentre, region mv. Det skal ses i lyset af, at der f.eks. i Region Syddanmark er 13 procent af de 18-19 årige, som har utilstrækkelige matematik- eller læsefærdigheder osv., mens kun en procent er erklæret ikke-uddannelsesparat. I år er blot 100 unge på nationalt plan vurderet til ikke at være uddannelsesparate til en erhvervsuddannelse.

Hvis de unge mangler for mange forudsætninger kræver det store indsatser på både gymnasier og erhvervsuddannelser for at hjælpe de unge gennem uddannelsen. Der skal derfor være nogle forløb, som gør de unge mere uddannelsesparate.

Styrket brobygning fra grundskole til erhvervsuddannelse

Målrettet vejledning og brobygning til ungdomsuddannelserne fra folkeskolen og centrene for Ungdommens Uddannelsesvejledning (uu) skal klæde de unge på til at foretage det rette valg tidligere end i dag. Vejledningssystemet og folkeskolen kritiseres for at orientere sig for meget mod de gymnasiale uddannelser. Der er derfor behov for, at de unge allerede i folkeskolens undervisning præsenteres for mulighederne i erhvervsuddannelserne, f.eks. via eksempler på erhverv og undervisningsforløb i samspil med især erhvervsuddannelserne. Det er desuden centralt, at alle uu-centre får bedre indsigt i forskellene på og nødvendige forudsætninger til at kunne starte på de forskellige erhvervsuddannelser.

En bredere geografisk uddannelsesdækning

For mange unge er det afgørende, at der er et uddannelsesstilbud inden for rimelig geografisk afstand. Der er en sammenhæng mellem, hvor langt de unge har til en ungdomsuddannelse, og hvor stor en andel der gennemfører en ungdomsuddannelse. Der er derfor behov for en bred, varieret geografisk dækning, der giver de unge reelle valgmuligheder mht. uddannelse. Regionerne koordinerer i dag udbud af uddannelser mht. geografisk placering gennem en indstillingsret til Børne- og Undervisningsministeren. Der er dog behov for en styrket dialog på tværs af uddannelserne om placering af udbud, herunder også grundforløb på erhvervsuddannelserne, fusioner, samlokalisering mv. Der skal være en vis volumen i den enkelte uddannelse for at sikre en høj faglig kvalitet, et inspirerende studiemiljø og en effektiv institutionsdrift. Der kan derfor udvikles forsøg med lokale filialer, eventuelt med bredere indgange, der skaber grundlag for et større elevgrundlag og dermed er mere økonomisk bæredygtigt. De kan give flere unge mulighed for at starte på en erhvervsuddannelse.